

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Csergő H.*
Cím: *Cipőt 150.000 gyermeknek*

Forrás: *Az Ujság*

Bp. 1920. IV. 3.
(Helv) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

362.54

Hely

Idő

"1920"

Személy

Helyszám

Czipőt százötvenezer gyermeknek.

(Az amerikai magyarság segítsége.)

— Az Ujság tudósítójától. —

Hivatalos kommuniké adta hírül a minap, hogy Amerikából pénz érkezett a budapesti gyermekeknek czipővel való ellátása céljára. Kiss Emil newyorki bankár 15.000 dollárt adott át a héten Bódy Tivadar polgármesternek, tegnap érkezett meg Goldmann dr. newyorki lakos s hozott 25.000 dollárt, összegyűlt továbbá időközben Newyorkban még 10–12.000 dollár ugyancsak erre a célra, egyelőre tehát 50.000 dollár áll rendelkezésre, hogy Budapest gyermekeit télire czipővel lehessen ellátni. A mai valutáris viszonyok mellett 50.000 dollár 10–12 millió koronát jelent, oly összeget tehát, a miből a szomorú drágaság mellett is jelentős mértékben lehet gondoskodni gyermekeczipők beszerzéséről.

Az amerikai magyarság és vele az Egyesült-Államok polgárainak mozgalma bizonyára a budapesti tömegnyomor legfájdalmasabb részét látta meg, a midőn a budapesti gyermekeknek czipővel való ellátását tűzte ki céljául. Rettenetes télen estek át a budapesti gyermekek, legalább 100.000 gyermek nyomorgató czipőtlenül az idei télen és sem hatóság, sem társadalom nem tudott rajtuk segíeni. A külföldben volt minden reményünk, most végre megérkezett a segítség amerikai magyar testvéreink részéről, hogy — a mire az elmúlt télen nem volt módunk — legalább az idei télre jobban gondoskodhassunk a gyermekek czipőjéről.

Az Ujság hasábjain e sorok írója tárta fel a cikkek egész sorozatában ez év januárjában a budapesti tömegnyomor részleteit s ezek során a budapesti gyermeknyomoruságot, melynek egyik legsötétebb színtöltje a czipőnyomoruság. Megíródott e cikkben, hogy kerekszámokban 150.000 Budapesten az iskolaköteles gyer-

mekek száma s ezek közül legalább 100.000 gyermek szorult volna rá czipőre, mindössze pedig 20.000-et tudunk ellátni. Az Ujság cikksorozatának ezeket az adatait Zerkovitz Emil miniszteri tanácsos volt szives kábelén Newyorkba továbbítani s Berkó D. Géza, az Amerikai Magyar Népszava szerkesztője, közzétette azokat lapjában. A szomorú adatok meghatották Amerikába szakadt testvéreink szívét és „az inséges magyarokat segítő amerikai bizottság” (American Relief Committee for Hungarian Sufferers) ezimén hamarosan mozgalom is indult meg, melynek eddigi eredménye 50.000 dollár. Barna Bertalan, a bizottság elnöke, Horn Ferenc dr., a bizottság titkára, Berkó D. Géza, az Amerikai Magyar Népszava szerkesztője s Amerikába szakadt testvéreink száza buzdokolnak a mozgalom további eredményein s az agitációban lekesen vezet gróf Széchenyi Lászlóné is.

Igy mondta el mindezt Kiss Emil newyorki bankár a minap a városházán azon az ülésen, melyen Bódy polgármester az amerikaiak kivánságára a hazai illetékes tényezőkből az akció intézésére bizottságot alakított.

— Tudomást szereztünk a budapesti nyomor adatairól — mondotta Kiss Emil — és nem sokat beszélünk, hanem zsebünkbe nyultunk valamennyien, hogy segítsünk honfitársaink gyermekein. De segíteni akarunk a munkamélkülieken is és ezért az volna az óhajtásunk, hogy ebből a pénzből a gyermekeczipők lehetőleg itthon készíttessenek el s így az iparosok munkához jussanak.

Szomorú gazdasági helyzetünket mi sem jellemzi sötétebben, mint az, hogy ennek a rárcionális óhajtásnak megvalósítása is mennyire nehézségre ütközik s hogy mennyire nem elég egymagában a pénz sem a megbénult munkamegmozdítására.

A városházán tartott ülésen rövid eszmecseré során ki kellett derülnie, hogy nem rendelkezünk annyi nyersanyaggal, bőrrel, talppal, egyéb kellékekkel, a mivel a kellő czipőszükségletet termelni képesek volnánk. A két cél, a gyermekek czipőellátását és az iparosok munkáltatását együttesen biztosítani tehát nehézségekbe ütközik, annál inkább, mert a gyermekeczipők készítéséhez szükséges szerszámokkal, kaptafákkal, stanczlikkal, stb. sem vagyunk eléggé felszerelve. Amerikai testvéreinknek tehát e téren is segítségünkre kellene jönnie, bőrt, talpanyagot, kellékeket, kaptafákat, stb. természetben is kellene küldeniök, csakis úgy lehetséges, hogy az egész czipőszükségletet a hazai ipar útján állíthassuk elő. De küldeniök kellene kész czipőket is, mert bármily életbevágóan fontos, hogy a hazai termelés megindítása minden módon lehetővé váljék, ebben az esetben a főcél mégis csak az, hogy a gyermekek az ősz beálltával czipőhöz jussanak.

Kiss Emil newyorki bankár még az ülésen tudomásul vette a felmerülő nehézségeket, s megígérte, hogy Newyorkban az akciót a nyersanyagok, valamint egyéb kellékek, de kész czipők gyűjtésére is ki fogják terjeszteni. Bódy polgármester pedig még az ülésből kábelátvitelt küldött az Amerikai Magyar Népszava-hoz a newyorki bizottság részére, melyben egyrészt hálás köszönetet mondott a főváros nevében az amerikai segítségért, másrészt a mozgalomnak a nyersanyagok, kellékek s kész czipők gyűjtésére való kiterjesztését is kérte.

A budapesti bizottság, a melyben a szakörök mellett a társadalmi rétegek hivatott képviselői foglalnak helyet, munkájához sürgősen hozzáfog, de a közönségnek jó lesz tudomásul vennie, hogy a gyermekeknek czipővel való ellátása csak őszszel fog megkezdődni, az iskolai beírásokkal kapcsolatban, mert a cél az, hogy a gyermekek télire legyenek czipővel ellátva s meg ne ismétlődjenek a most elmúlt tél rettenetes jelenségei, a mikor a kicsinyek ezrei még az amerikai gyermekétkeztetés áldását sem tudták igénybe venni, mert czipőhiján nem tudtak az étkező helyiségbe elmenni.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: .....

Forrás: .....

(Helv)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Hiszen csudaszamba ment, hogy szegénységünk mellett, a rettenetes anyagihiány mellett a Népjóléti Központ, mely most már hetedik éve intézi a gyermekfelruházás ügyét Budapesten, tudott 20.000 pár cipőt kiosztani az iskolák útján. De mit jelentett 20.000 pár cipő, amikor még 100.000 párra lett volna szükség! Gyermkeink egészsége, testi, szellemi fejlődése sinylette meg ezt a szomorú állapotot és mindent, mindent el kell követni, hogy a nyomoruságnak ezt a csapását a jövőre elhárítsuk.

A cipőinség osztálykülönbség nélkül sujtotta gyermekeinket és a középosztály gyermekei épp úgy lerongyolódva kinlódta végig az elmúlt telet, mint a legszegényebb rétegek gyermekei. Hogyan is győzhetné a többgyermekes tisztviselő, hogy 5-6-800 koronát fizessen egy pár gyermekcipőért!

Helyesen és bölcsen írja elő tehát az amerikai bizottság, hogy a rendelkezésre bocsátott pénzből a gyermekek cipőellátásáról osztály- és felekezeti különbség nélkül kell gondoskodni, csupán arra ügyelve, hogy csakis azok részesedjenek cipőben, a kik arra igazán rávannak szorulva.

Ily körülmények között 100-150.000 gyermek az, a kire a gondoskodásnak ki kell terjeszkednie.

150.000 pár cipő! Ezzel a tekintélyes szükséglettel szemben természetesen az eddig begyűlt 50.000 dollár távolról sem mutatkozik elegendőnek. Ebből körülbelül 25.000 pár cipőre tellik, oly kevésre tehát, a mivel a legmimálisabb szükségleteknek sem lehet elegendő tenni. Abban van minden reménységünk, hogy az a jóság és megértés, a mely az amerikai magyarságban és az Egyesült-Államok polgárait megnyilatkozott, nem fog megállani nyugod- vagy féluton. Ahhoz, hogy az összes méltányos igényeket ki lehessen elégíteni, dollárban kifejezve: 250-300.000 dollárra van szükség. Ez koronában a mai valuta szerint: 50-60 millió koronát jelent. Idehaza elképzelhetetlen összeg, de az amerikai áldozatképességnek és áldozatkészségnek nem okozhat leküzdhetetlen nehézséget, hogy ezt az összeget előteremtse, különösen, ha tekintetbe veszi, hogy testvéries együttérzésük mily szomorú problémát old meg vele. — azt, hogy itt egy egész nemzedék testi és szellemi fejlődésében el ne satnyuljon és gyermekeink tizezrei cipő hiján a betegségek pusztításának, a kulturátlanság veszedelmének kitéve ne legyenek.

Csergő Hugó dr.,
a fővárosi Népjóléti Központ
igazgatója.

s háziyomdaja 1919.